

# Havets hemmelige uhyrer

TEKST: VERA MICAELSEN

**Mange forsker i havet.  
De leter etter nye dyr.  
Det finnes dyr dypt nede i havet.  
Vi har ikke sett dem før.  
Mange av disse dyrene er kule.**



## Kiwidae

Forskerne måtte lage en helt ny krabbefamilie da de oppdaget denne krabben. Så spesiell er den. Familien heter Kiwa, og krabben er gitt navnet Kiwidae. Den lever dypt i havet utenfor Påskeøya i Stillehavet.

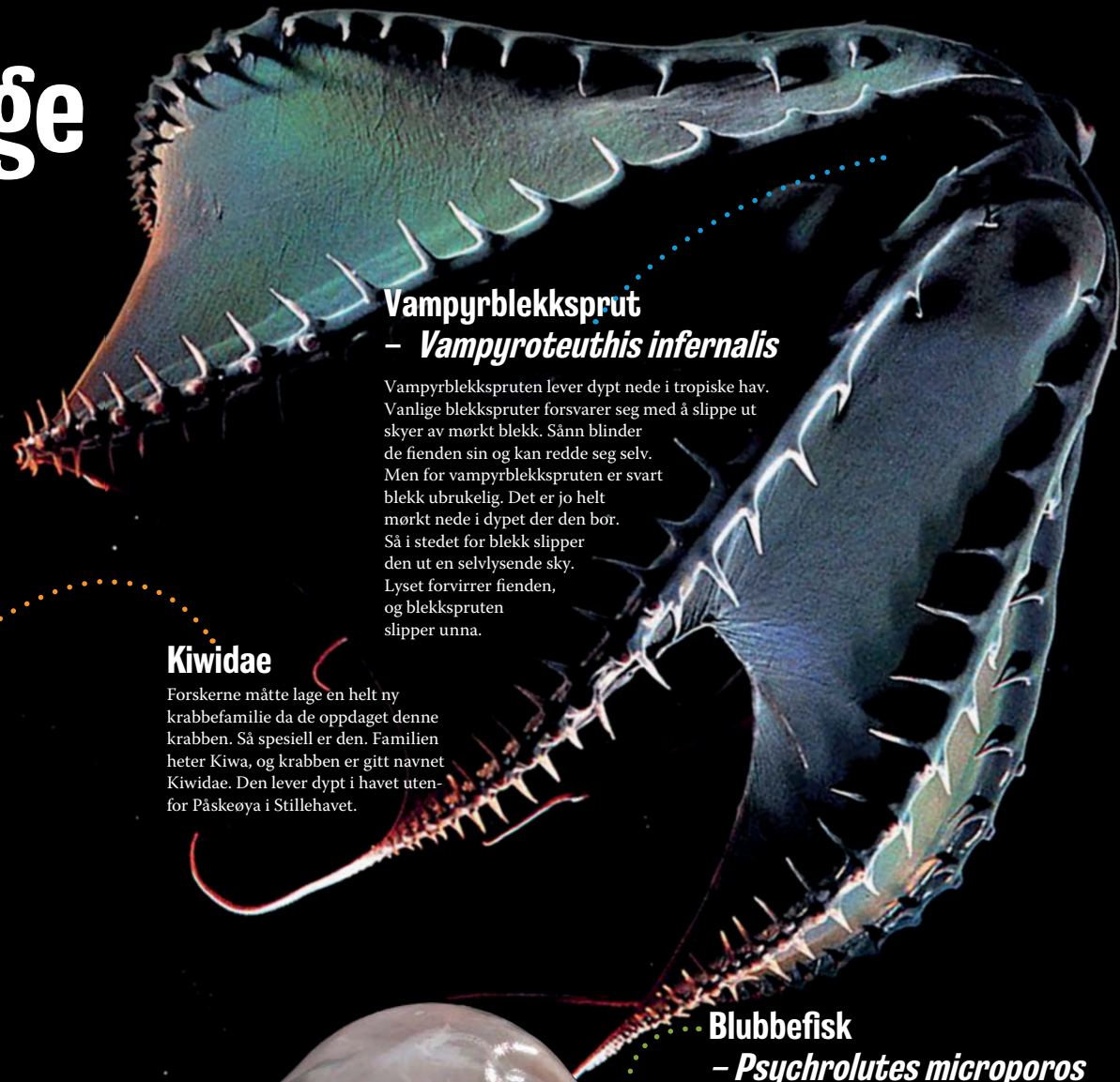
## Norsk Crossota – *Crossota norvegica*

Dette er en bitte liten manet som lever i arktiske hav. Den er bare to centimeter stor. Den har rundt 275 tentakler, og fem eller sju munn. Maneten blinker og lyser som en liten diskokule nede i dypet.



## Vampyrblekksprut – *Vampyroteuthis infernalis*

Vampyrblekkspruten lever dypt nede i tropiske hav. Vanlige blekkspruter forsvarer seg med å slippe ut skyer av mørkt blekk. Sånn blinder de fienden sin og kan redde seg selv. Men for vampyrblekkspruten er svart blekk ubrukelig. Det er jo helt mørkt nede i dypet der den bor. Så i stedet for blekk slipper den ut en selvlysende sky. Lyset forvirrer fienden, og blekkspruten slipper unna.



## Blubbefisk – *Psychrolutes microporos*

Blubbefisken lever i havet utenfor New Zealand på cirka tusen meters dyp. Forskerne har aldri sett hvordan fisken spiser. Det er fordi den er så sky. De tror den bare super inn det som flyter forbi. Kroppen er som gelé slik at den skal tåle det tunge trykket i dypet. Fisken smaker fryktelig og har derfor få fiender. Likevel er den truet av uttrydding fordi den blir tatt av fiskebåtene som tråler på havdypet.





# Lag en blubbefisk

## Havets hemmelige uhyrer

Norge fører an i et stort internasjonalt forskningstokt, ned til de ekstremt mørke dypene langt ute i Atlanterhavet. Med et av verdens mest avanserte forskningsfartøy skal det blant annet fiskes opp nye arter.

I mange år har forskere fra hele verden samarbeidet om å undersøke arter i dyphavet. De er på tokt og sjekker havbunnen. Ubemannede farkoster med avanserte videokamera og spesialtilpassede akustiske instrumenter gjør oss i stand til å observere dyptlevende dyr i sitt rette element på flere tusen meters dyp. Dessuten vil digitalt utstyr for billedanalyse bidra til rask identifikasjon og beskrivelse av organismer og observasjonsdata. Satellittoverføring muliggjør raskere viderebehandling av data inn til land.

Forskerne har oppdaget arter i de sorte og kalde dypene de trodde var utdødd for millioner av år siden. Dette er arter som overlever under ekstreme forhold ned mot 3 500 dyp. Slike prosjekter skal gi ny viten som bidrar til en bærekraftig internasjonal forvaltning av både ressurser og biologisk mangfold. Fortsatt er det store deler av dyphavet som ikke er uttersket.

Kanskje du en dag får jobb på et forskningstokt.

**Vampyrblekksprut**  
- *Vampyroteuthis infernalis*

Vampyrblekkspruten lever dypt nede i tropiske hav. Vanlige blekkspruter forsvarer seg med å slippe ut skyer av mørkt blekk. Sånn blinder de fienden sin og kan redde seg selv. Men for vampyrblekkspruten er svart blekk ubrukelig. Det er jo helt mørkt nede i dypet der den bor. Så i stedet for blekk slipper den ut en selvlysende sky. Lyset forvirrer fienden, og blekkspruten slipper unna.

**Kiwidae**

Forskerne måtte lage en helt ny krabbefamilie da de oppdaget denne krabben. Så spesiell er den. Familien heter Kiwa, og krabben er gitt navnet Kiwidae. Den lever dypt i havet utenfor Páskeøya i Stillehavet.

**Norsk Crossota**  
- *Crossota norvegica*

Dette er en bitte liten manet som lever i arktiske hav. Den er bare to centimeter stor. Den har rundt 275 tentakler og fem eller sju munnner. Maneten blinker og lyser som en liten diskokule nede i dypet.

**Blubbefisk**  
- *Psychrolutes microporos*

Blubbefisken lever i havet utenfor New Zealand på cirka tusen meters dyp. Forskerne har aldri sett hvordan fisken spiser. Det er fordi den er så sky. De tror den bare suger inn det som flyter forbi. Kroppen er som gelé slik at den skal tåle det tunge trykket i dypet. Fisken smaker fryktelig og har derfor få fiender. Likevel er den truet av utrydding fordi den blir tatt av fiskebåtene som tråler på havdypet.

1.

Se på foto i leseteksten om havets hemmelige uhyrer.

2.

Lag din egen blubbefisk i plastelin eller leire.

3.

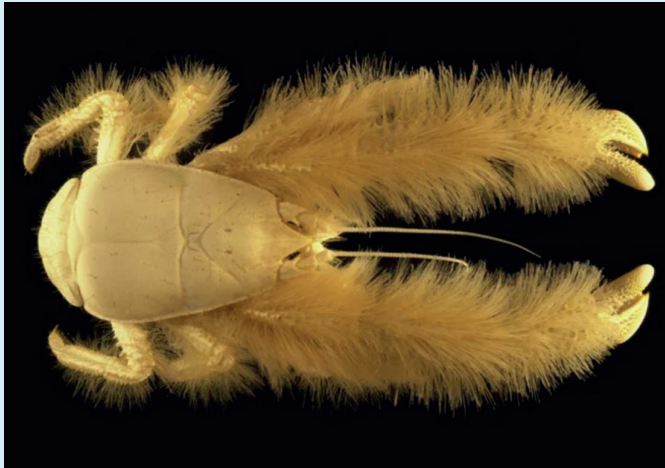
Still ut og lag en utstilling i klasserommet.



## Hva ser du?

Se på bildene av krabbene. Sammenlign de to krabbene.  
Hva er likt og hva er ulikt?

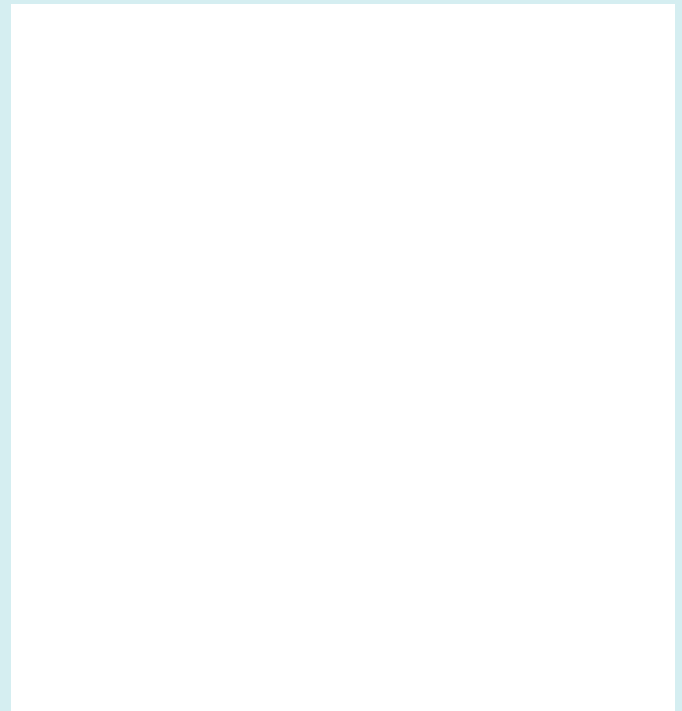
Kiwidae – Foto: AFP Photo/NTB Scanpix



Likt



Ulik





# Undrespørsmål 1

1.-4. trinn



Kiwidae - Foto: AFP Photo/NTB Scampix



Hvorfor har krabben fjær på beina?  
Tegn eller skriv trosvarene  
(hypotesene) dine.

Hvorfor tror du krabben er gul?  
Tegn eller skriv trosvarene  
(hypotesene) dine.